

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

589

Vragen van het lid **Frederik Jansen** (FVD) aan de Minister van Economische Zaken over *de beoogde AI fabriek in Groningen* (ingezonden 13 november 2025).

Antwoord van Minister **Karremans** (Economische Zaken) (ontvangen 8 december 2025)

Vraag 1

Kunt u aangeven hoe de 200 miljoen euro die de regering voornemens is in de AI (kunstmatige intelligentie)-fabriek te investeren, besteed zal worden?¹

Antwoord 1

Een groot deel van de investering gaat naar de hardware en alle operationele kosten van de AI-geoptimaliseerde supercomputer. In totaal gaat dit om ruim 150 miljoen euro. Het overige deel van de investering, 50 miljoen euro, zal naar het expertisecentrum gaan, die samen met de supercomputer de AI-fabriek zal vormen om geavanceerde AI-modellen te trainen.

Vraag 2

Kunt u een toelichting geven over de technische specificaties van de beoogde AI-fabriek in Groningen?

Antwoord 2

De AI-fabriek bestaat uit een AI-geoptimaliseerde supercomputer waarin grafische processor units (GPU's) centraal staan. Deze supercomputer wordt speciaal ontworpen voor high-performance AI-training en efficiënte, laag-latente inferentietaken. Dit wordt ondersteund door een veilig, hoogsnelheidsnetwerk en door dataopslagsystemen. Hoe de supercomputer er precies technisch uit zal komen te zien, is nog afhankelijk van de aanbesteding die door de EuroHPC Joint Undertaking (EuroHPC JU) zal worden uitgevoerd in samenwerking met SURF namens het consortium. Naast de supercomputer bestaat de AI-fabriek uit een expertisecentrum dat erop is gericht om het verantwoord gebruik van de supercomputer zo goed mogelijk te organiseren, ondersteunen en stimuleren, met het leveren van expertise aan (potentiële) gebruikers, en het organiseren van processen voor

¹ Kamerstuk 26 643, nr. 1354

toegang tot rekenkracht en kennisdeling binnen het brede nationale AI-ecosysteem.

Vraag 3

Hoe bent u van plan de High Performing Computing (HPC) (supercomputers) te realiseren die noodzakelijk zijn om geavanceerde AI-modellen te ontwikkelen?

Antwoord 3

De investering in de AI-fabriek in Groningen zal onderdeel worden van het Europese netwerk van AI-geoptimaliseerde (high performance) supercomputers bestaande uit GPU's, met bijdragen van EuroHPC. Een dergelijk netwerk van krachtige supercomputers en expertisecentra is nodig voor de ontwikkeling van geavanceerde AI-modellen in Nederland en Europa.

Vraag 4

Hoe beziet u de Tsjechische AI-fabriek waar gekozen is voor de installatie van een supercomputer genaamd Karolina, met circa 1.600 centrale verwerkingseenheden (CPU's) en circa 500 grafische processor units (GPU's), overwegende dat juist GPU's voornamelijk gebruikt worden voor het ontwikkelen van geavanceerde AI-modellen? Ziet u deze setup als voorbeeld voor de implementatie van de hardware in Groningen? Zo ja, waarom?

Antwoord 4

De beoogde supercomputer in Groningen zal net als de Tsjechische AI-supercomputer beschikken over zowel GPU's als CPU's. Het precieze aantal is nog afhankelijk van de aanbesteding van de supercomputer, maar in het ontwerp zal de supercomputer in ieder geval over meer GPU's beschikken dan CPU's.

Vraag 5

Heeft u invloed op de technische uitwerking van AI-fabriek Groningen? Zo nee, wie beslist hierover? Zo ja, aan welke criteria moet de AI-fabriek Groningen voldoen?

Antwoord 5

De verantwoordelijkheid voor de technische uitwerking van de AI-fabriek Groningen ligt bij het consortium bestaande uit de Stichting Nederlandse AI-fabriek, SURF BV, Stichting AIC4NL, Samenwerking Noord en TNO. Zoals in de beantwoording van vraag 2 benoemd, zal de EuroHPC JU de aanbesteding uitvoeren in afstemming met SURF. SURF heeft veel ervaring met het ontwerpen, inkopen en exploiteren van high performance computers voor onderzoek en innovatie, zoals de nationale supercomputer Snellius. SURF heeft ook veel ervaring met deelname in EuroHPC.

Vraag 6

Kunt u aangeven of het klopt dat een gebruiker van de AI-fabriek deel moet zijn van het EU Horizon 2020 programma? Zo ja, kunnen nieuwe bedrijven zich hier nog voor aanmelden en hoe? Zo nee, welke personen en bedrijven kunnen in aanmerking komen voor het gebruik van een EU AI-fabriek?

Antwoord 6

De Nederlandse AI-fabriek maakt onderdeel uit van het EuroHPC-programma, dat Europese samenwerking op het gebied van supercomputing en AI faciliteert. De financiering en het eigenaarschap zijn verdeeld tussen nationale en Europese bijdragen. Een deel van de AI-fabriek wordt nationaal beheerd. Dit betekent dat het consortium en de nationale en regionale financiers bepalen hoe dit deel van de supercomputer en het bijbehorende expertisecentrum gebruikt wordt. Het andere deel valt onder de EuroHPC Joint Undertaking (JU). Voor dit deel gelden de regels en criteria van EuroHPC. Voor zover bekend is het geen verplichting voor een gebruiker van de AI-fabriek om deelnemer te zijn van het Horizon 2020 programma. Voor het nationale deel kunnen innovatieve mkb-bedrijven, onderzoekers en overheden toegang aanvragen. De toegang verloopt via een call-mechanisme, dat nog moet worden ingericht. Dit mechanisme bepaalt hoe aanvragen worden ingediend, beoordeeld en ondersteund.

Vraag 7

Kunt u toelichten waarom de verleende subsidie door zes verschillende ministeries wordt verstrekt?

Antwoord 7

De AI-fabriek in Groningen richt zich op het ontwikkelen en beschikbaar stellen van hoogwaardige rekenkracht en AI-expertise die relevant is voor meerdere maatschappelijke en economische sectoren. De zes ministeries (en regio Groningen en Noord-Drenthe) die bijdragen aan deze subsidie hebben ieder een specifiek belang bij de toepassingen van AI binnen hun beleidsdoelstellingen, zoals economie/industrie, defensie/veiligheid, gezondheidszorg, landbouw, publieke diensten en onderzoek en onderwijs. Door gezamenlijk te investeren, kunnen de ministeries de benodigde schaal en impact van de AI-fabriek realiseren, die afzonderlijk door één ministerie niet mogelijk zouden zijn.

Vraag 8

Mag de Nederlandse overheid aanspraak maken op het gebruik van de AI-fabriek in Groningen? Zo ja, in welke hoedanigheid?

Antwoord 8

Ja, de Nederlandse overheid kan gebruik maken van de AI-fabriek in Groningen. Dat kan op verschillende manieren. Via de inhoudelijke calls voor aanvragen voor rekenkracht, door het aanvragen van rekenkracht voor AI-modeltraining en door gebruik te maken van de mogelijkheden van het AI-expertisecentrum.

Vraag 9

Kunt u deze vragen elk afzonderlijk en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Antwoord 9

Ja.